

Άσμα Ειρήνης στις Ουπανισάδες

SWAMI SRIDHARANANDA

Ένας ανώτερος μοναχός του Τάγματος του Ραμακρίσνα, ο συγγραφέας είναι ο επικεφαλής του Κέντρου Βεδάντα του Σύδνεϋ, στην Αυστραλία.

Εισαγωγή

Όλες οι Ουπανισάδες αρχίζουν με τις επικλήσεις ειρήνης αποκαλούμενες *Σχάντι πάτχα (Shanti patha)*. Η Μούντακα Ουπανισάδ για παράδειγμα, ανοίγει με δύο επικλήσεις ειρήνης. Η σημασία αυτού είναι πως, γνωρίζοντας πολύ καλά ότι τίποτα δεν συμβαίνει στον κόσμο χωρίς την έγκριση του Θείου, οι Βεδικοί *ρίσις* ταπεινά ζητούν καθοδήγηση και ευλογίες από το Θείο έτσι ώστε οι προσπάθειές τους να είναι καρποφόρες. Σε όλες τις Ουπανισάδες οι πρώτες λέξεις επικαλούνται την ειρήνη, όχι μόνο για τον εαυτό μας αλλά και για τη διατήρηση της ισορροπίας σε όλον τον κόσμο. Το Μπράχμαν, συμβολίζεται από το *ΑΟΥΜ (Aum* προφέρεται Ώουμ), το *σάτγιαμ (satyam*–το Πραγματικό), και το *ριτάμ (ritam*–η κοσμική αρχή) είναι σε ισορροπία και ειρήνη. Οι Βεδικοί *ρίσις* βίωσαν το γεγονός ότι, ένα άτομο βρίσκεται σε ειρήνη με τον εαυτό του, όταν είναι σε ειρήνη με το περιβάλλον του, όταν το *τζιβάτμα* (ατομική ψυχή) έχει δημιουργήσει έναν αδιάσπαστο δεσμό με το *Βισχβάτμα* (Παγκόσμια Ψυχή). Είμαστε ένα με το σύμπαν και το σύμπαν είναι ένα με μας· όσο δεν συνειδητοποιείται αυτή η ενότητα, θα υπάρχει έλλειψη ισορροπίας και ειρήνης. Το Μπράχμαν είναι σε συνεχή

κοινωνία με τον εαυτό Του, για να είναι σε ειρήνη με τον εαυτό Του και με όλο το σύμπαν. Ας εξετάσουμε αυτό το *Σχάντι πάτχα*:

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवा भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनूभिः व्यशेम देवहितं यदायुः ॥

 Αουμ! Ω λαμπεροί θεοί, είθε να ακούμε με τα αυτιά μας αυτό που είναι ευνοϊκό! Είθε, ενώ εκτελούμε θυσίες να δούμε με τα μάτια μας αυτό που είναι ευνοϊκό! Είθε, με σταθερό, γερό, σώμα και νου, να ζήσουμε μια ζωή γεμάτη λατρεία και εργασία για το Θείο.
Αουμ! Ειρήνη, Ειρήνη, Ειρήνη!

Κατανόηση του *Αουμ*

Αυτό είναι το πρώτο μέρος του *Σχάντι πάτχα*. Όλα αρχίζουν με το *Αουμ*. Αποτελείται από τρία γράμματα - 'α', 'ου', 'μ' και το *μπίντου* (*bindu*). Όταν το 'μ' προφέρεται με το στόμα κλειστό τότε υπάρχει μια εσωτερική δόνηση γνωστή ως *νάντα-μπίντου* (*ήχος μπίντου*). Αυτή η δόνηση οφείλεται στο βραχύ φωνήεν (*ā*) που είναι ένας ρινικός ήχος παρόμοιος με την αντήχηση που ακολουθεί το χτύπημα ενός γκονγκ ή μιας καμπάνας. Ο κύριος σκοπός εδώ, είναι να καταστήσει την μελέτη μας καρποφόρα. Το *Αουμ* έχει οριστεί στις Βέδες με διάφορους τρόπους επειδή συμβολίζει ολόκληρο το φάσμα της πνευματικής σοφίας σχετικά με τον άνθρωπο και το σύμπαν.

Το *Αουμ* μπορεί υποκειμενικά να ερμηνευθεί από την άποψη του ατομικού εαυτού. Τα τέσσερα 'μέρη' του *Αουμ*, αντιστοιχούν με τις τέσσερις καταστάσεις της ατομικής ψυχής ή του *τζιβάτμα*. Το αχάμ (*aham*), ή 'εγώ', κυμαίνεται μεταξύ αυτών των τεσσάρων καταστάσεων της συνείδησης. Στην εγρήγορση είμαστε ξύπνιοι και ευσυνείδητοι. Μετά από κάποιες ώρες σκληρής δουλειάς είμαστε

κουρασμένοι και πηγαίνουμε για ύπνο στον οποίο υπάρχουν όνειρα. Αυτή η κατάσταση ονομάζεται ονειρική κατάσταση. Στην ονειρική κατάσταση δεν γνωρίζουμε ότι ονειρευόμαστε· για μας το όνειρο είναι τόσο πραγματικό όσο και η εμπειρία της εγρήγορσης. Γνωρίζουμε ότι ονειρευόμασταν μόνο όταν ξυπνήσουμε και συγκρίνουμε το περιβάλλον μας με την εμπειρία του ονείρου. Τότε συνειδητοποιούμε ότι το τελευταίο δεν ήταν πραγματικό.

Η τρίτη κατάσταση είναι βαθύς, ανόνειρος, αδιάσπαστος ύπνος. Όταν ξυπνήσουμε από αυτόν τον ύπνο, περνάμε μερικά λεπτά για να θυμηθούμε που είμαστε και ποιες είναι οι περιστάσεις, γιατί στον βαθύ ύπνο κάποιος δεν γνωρίζει τον χώρο, τον χρόνο και την σχέση αιτίας και αποτελέσματος· μόνο βαθμιαία διεισδύουν στη συνείδησή μας πάλι καθώς ξυπνάμε. Τότε κάποιος λέει για την εμπειρία του: 'Ω!, είχα έναν τόσο βαθύ, ευχάριστο ύπνο. Δεν κατάλαβα τίποτα.' Σε αντίθεση με την κατάσταση του ονείρου, στο βαθύ ύπνο έχουμε την εμπειρία απέραντης χαράς που θυμόμαστε όταν επιστρέψουμε στην κατάσταση της εγρήγορσης. Έχουμε άγνοια σχετικά με την πηγή της χαράς, έτσι λέμε 'δεν ήξερα τίποτα' αν και βιώνουμε τη χαρά κατά τη διάρκεια εκείνης της κατάστασης. Το πέπλο της *αβίγγια (avidya)* ή της άγνοιας καλύπτει την πραγματική μας φύση· και όμως η ευδαιμονία μας διαποτίζει ολοκληρωτικά.

Υπάρχει μια τέταρτη κατάσταση συνείδησης αποκαλούμενη *τουρίγια-αβάσθχα (turiya-avastha)* 'τουρίγια' σημαίνει υπερβατική). Με την μετάβαση στο *νιρβικάλπα σαμάντχι*, (απόλυτη συγκέντρωση χωρίς καμία διαφοροποίηση), η ατομικότητα συγχωνεύεται με το Μπράχμαν, και η εμπειρία είναι, 'Αυτός ο Εαυτός είναι Μπράχμαν, Είμαι Μπράχμαν' (*Ayam atma brahma, Aham brahma asmi*). Ο αναζητητής βιώνει απέραντη ευδαιμονία στη δόξα του Εαυτού. Αυτό συμβαίνει μόνο μέσω συνεχούς πειθαρχημένης προσπάθειάς κάποιου υπό την καθοδήγηση του γκουρού και με την Θεία χάρη. Δεν μπορεί να περιγραφεί επειδή είναι πέρα από τη σφαίρα της σχετικότητας όπου μόνο λέξεις μπορούν να ειπωθούν. Σ' αυτήν την κατάσταση ο

φαινομενικός κόσμος εξαφανίζεται εντελώς και ο αναζητητής ταυτίζεται με την Ουσία του σύμπαντος, η οποία συμβολίζεται από την τελεία (νάντα -μπίντου) του *Αουμ*.

Το *Αουμ* μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι υποδηλώνει τα σαράντα εννέα γράμματα του σανσκριτικού αλφάβητου στις διάφορες παραλλαγές και συνδυασμούς τους καθώς το 'α' είναι το σημείο εκκίνησης, το οποίο καταλήγει με το 'μ' και το 'ου' κυλά και αντιπροσωπεύει τα άλλα αλφάβητα. Τότε η τελεία, αντιπροσωπεύει τον απώτερο σκοπό της γλώσσας, ο οποίος βρίσκεται πέρα από την ίδια την γλώσσα: 'αποτυγχάνοντας να φθάσει αυτό, δηλ., το Μπράχμαν, η ομιλία υποχωρεί μαζί με τον νου'. Η γλώσσα είναι ένας φορέας μέσω του οποίου το άτομο μπορεί να φτάσει σε ένα επίπεδο, που είναι πέρα από την γλώσσα - κάποιος μπορεί να εκλάβει το *Αουμ και έτσι*.

Μια άλλη έννοια του *Αουμ*

Το *Αουμ* μπορεί επίσης να ερμηνευθεί αντικειμενικά, ως το θεμέλιο στο οποίο η έννοια της Ενότητας της δημιουργίας ή του κόσμου βασίζεται. Ο κόσμος μπορεί να ταξινομηθεί σε τρεις κατηγορίες. Το πρώτο γράμμα 'α' συμβολίζει την χονδροειδή, φυσική, υλική πτυχή του κόσμου, που γίνεται αντιληπτή από τις αισθήσεις. Ονομάζεται *τζάγκατ (jagat)* επειδή μεταβάλλεται συνεχώς (*gaccati iti jagat*). Όπως το νερό ενός γρήγορου ποταμού το *τζάγκατ* ή ο φυσικός κόσμος δεν είναι ποτέ ίδιο· ρέει σαν συνεχές ρεύμα στο χώρο-χρόνο και την αιτία (*desha-Kala-nimitta*), που είναι τα υποκείμενα στρώματά του.

Το δεύτερο γράμμα 'υ', αντιπροσωπεύει την λεπτοφυή πτυχή του κόσμου, η οποία υπάρχει πίσω από τα πράγματα του χοντροειδούς κόσμου. Οι αισθήσεις έχουν ανώτερο και κατώτερο πεδίο, πέρα από τα οποία δεν μπορούν να αντιληφθούν, αν και μπορούμε να βρούμε τρόπους να αυξήσουμε αυτά τα πεδία. Παραδείγματος χάριν, έχουμε

καταφέρει να αυξήσουμε ή να μειώσουμε το μήκος κύματος των ήχων για να έρθει στο επίπεδο ακοής. Κι όμως, υπάρχουν ήχοι που δεν τους ακούμε με τα αυτιά μας. Έτσι είναι και με αυτά τα λεπτοφυή αντικείμενα πέρα από την χονδροειδή μορφή. Ο λεπτοφυής κόσμος, που είναι πίσω από τον εκδηλωμένο, χονδροειδή κόσμο, δεν γίνεται εύκολα αντιληπτός αν δεν αναπτυχθούν οι ικανότητες ή τα όργανά κάποιου για να τον φέρουν μέσα στα όρια της εμπειρίας του. Οι αρχές του χώρου-χρόνου-αιτίας, με τις οποίες ο χονδροειδής κόσμος λειτουργεί, αποτελούν επίσης μέρος και του λεπτοφυούς κόσμου.

Το τρίτο γράμμα 'μ', δείχνει την αιτιώδη αρχή, την αιτία τόσο των χονδροειδών όσο και των λεπτοφυών πτυχών αυτού του κόσμου. Γιατί κάποιος βλέπει τον κόσμο ως απτό ενώ στην πραγματικότητα δεν είναι; Γιατί κάποιος επιδιώκει τη μονιμότητα σε αυτόν τον παροδικό κόσμο; Όλοι γνωρίζουν ότι έχοντας γεννηθεί θα πεθάνουν, αλλά κανένας δεν είναι έτοιμος να το αποδεχτεί και να αντιμετωπίσει την αλήθεια. Είναι λόγω της μη-αντίληψης του Πραγματικού Υπόβαθρου, που εκλαμβάνουμε το φαινέσθε ως αληθινό. Είμαστε ανίκανοι να κατανοήσουμε την Αλήθεια που κρύβεται πίσω από τον κόσμο. Εντούτοις, την εισάγουμε και επιβάλλουμε την μονιμότητα της Πραγματικότητας επάνω στα αντικείμενα του παροδικού αυτού κόσμου. Αυτή η άγνοια είναι η θεμελιώδης αιτία όλης της δυστυχίας. Τα πάντα σ' αυτόν τον κόσμο εξαρτώνται από αυτήν την θεία Αιτία, ή Πηγή. Έτσι η αδυναμία μας να αναλύσουμε αυτόν τον κόσμο σωστά και να κατανοήσουμε σε βάθος την αλήθεια πίσω από το σύνολο του παιχνιδιού αυτού του κόσμου, είναι η αιτία όλων των βασάνων. Τελικά, η μη κατανόηση της αλήθειας της Ενότητας του *τζιβάτμα* και του *Παραμάτμα (Paramatma)*, είναι γνωστή ως αρχέγονη αιτία ή αρχέγονη άγνοια.

Αλλά με την εξήγηση των χονδροειδών, λεπτοφυών και αιτιωδών πτυχών του σύμπαντος τίποτα θετικό δεν έχει προταθεί για την πηγή τους το Απόλυτο. Η Τελική Πραγματικότητα υπάρχει. Είναι και

έμφυτη και υπερβατική. Όταν κανείς βλέπει κάποιον ως άνθρωπο, βλέπει μερικώς. Όταν τον βλέπει ως εκδήλωση του Θείου, αυτή η αντίληψη είναι λίγο πιο πλήρης. Και όταν η Απόλυτη Γνώση ξημερώνει τότε βιώνεται η ενότητα στον παρατηρητή, του παρατηρούμενου και όλων των πτυχών του σύμπαντος. Το Απόλυτο, που εκδηλώνεται με τόσες πολλές μορφές και ονόματα, είναι στην απολυτότητά του πέρα από κάθε ποικιλομορφία. Αυτό υποδηλώνεται από το *νανταντχβανι (nadadhvani)*, του τελικού ρινικού ήχου του *Αουμ*. Υποδηλώνει ότι υπάρχει μόνο Μία Πραγματικότητα στο σύμπαν, και Αυτή εκδηλώνεται ως τα πάντα. Η αιτιώδης αρχή είναι αυτή που εμποδίζει κάποιον να δει το Απόλυτο στην ολότητά του ως τον αμετάβλητο, χωρίς εναλλαγές, άμορφο Εαυτό, ο οποίος είναι Απόλυτη Ύπαρξη (*Sat*), Συνειδηση (*Chit*) και Ευδαιμονία (*Ananda*).

Η σημασία του συμβόλου *Αουμ* δεν περιορίζεται στις γραφές και μόνο, αλλά ισχύει για όλες τις γνώσεις, την επιστήμη και την τεχνολογία, αποκαλούμενες *απάρα-βίντγια (apara-vidya)* ή κατώτερη γνώση. Όλοι οι κλάδοι της γνώσης, επιστημονικοί και φιλοσοφικοί, λαμβάνουν υπόψη τις χονδροειδείς, λεπτοφυείς και αιτιώδεις πτυχές αλλά το υπόστρωμα όλων είναι το Πνεύμα ή Εαυτός. Έτσι, ο σκοπός της μελέτης των Ουπανισάδων είναι η εμπειρία της Αλήθειας που μαρτυρείται από το *Αουμ στο Σχάντι πάτχα*, την προσευχή για εσωτερική ειρήνη, και όχι απλή απαγγελία. Οι Ουπανισάδες δεν ζητούν τίποτα άλλο εκτός από ειρήνη, ούτε επιτυχία ούτε πλούτο, ούτε νίκη ούτε οποιοδήποτε άλλο κοσμικό αντικείμενο, επειδή μόνο το ειρηνικό μυαλό είναι που μπορεί να κατανοήσει τα μυστικά της Φύσης.

Κατανόηση του Δρόμου για την Ειρήνη

Η επίκληση απευθύνεται στα *ντέβας*, ή τους κυρίους του κόσμου. Η έννοια των *ντέβας* στις Ουπανισάδες πρέπει να εναρμονιστεί με την έννοια του κόσμου που έχουμε σήμερα. Για τους προγόνους

μας, στους Ουπανισαδικούς χρόνους τα *ντεβίς* και τα *ντεβάτας* δεν ήταν ένδοξες ανθρωπίνες μορφές, αλλά τα επικαλούνταν ως τις αρχές που ελέγχουν τη Φύση. Η λέξη *Ντέβα* εδώ προέρχεται από το *ντγυ* του ρήματος *ντγιοτάνε* που σημαίνει 'λάμπω'. Αναφέρεται 'στους αστραφτερούς', υπονοώντας όχι μόνο το έντονο φως αλλά και αυτό που αφαιρεί την έλλειψη κατανόησης. Κάθε κλάδος εκμάθησης ακολουθεί μια συγκεκριμένη αρχή: κατανοήστε την και θα κατέχετε ολόκληρο εκείνον τον κλάδο. Στην επίκληση προσφωνούνται οι αρχές του κόσμου που κυβερνούν τον ήχο, κ.λπ.,

'Ω! Αρχές του κόσμου! Εσείς που καθοδηγείτε και διευθύνετε τις κοσμικές υποθέσεις κατά τρόπο ρυθμικό, προσευχόμαστε σε σας να μας βοηθήσετε να χρησιμοποιούμε το όργανο ακοής για να ακούμε μόνο αυτό που μας εμπνέει, έτσι ώστε να μπορούμε να γίνουμε αντάξιοι και κατάλληλοι επαρκώς για να γνωρίσουμε την έννοια της ιερής λέξης Αουμ, την Αλήθεια.'

1. Η προσευχή στα *ντέβας* είναι ένα αίτημα να μπορούμε να ακούσουμε μόνο το *μπαχάντρα* (*bhadra*), το καλό, το αγαθό. Το *μπαχάντρα* επίσης σημαίνει χάρη. Σημαίνει, την ακρόαση με την χάρη και την καθοδήγηση των *ντέβας*, όλων των αληθειών του κόσμου που είναι ευγενικές, ανυψωτικές και καθαγιαστικές. Γιατί μόνο αυτό θα μας βοηθήσει να γνωρίσουμε τη πλήρη έννοια του συμβόλου *Αουμ*. Ως εκτούτου η λατρεία αρχίζει με αυτήν την προσευχή να μας χορηγηθεί η ευλογία της ακρόασης του καλού. Είμαστε προικισμένοι με τις πέντε αισθήσεις, και παρακαλούμε τα *ντέβατα* να μας βοηθήσουν να χρησιμοποιήσουμε αυτές τις αισθήσεις μόνο για την επίτευξη της Ενότητας, μέσα από την εμπειρία της έννοιας του *Αουμ*.

2. Κατόπιν ακολουθεί το δεύτερο μέρος της προσευχής:

‘Αφήστε τα μάτια μας να αναπτύξουν τη δύναμη να βλέπουν στον κόσμο ο,τι μας καθαγιάζει, μας εμπνέει και μας καθιστά πλήρεις χάριτος.’

Τα μάτια, που τώρα βλέπουν μόνο τις διάφορες συνηθισμένες μορφές, θα πρέπει να είναι σε θέση να δουν την ενιαία ουσία αυτών των μορφών. Πρέπει να δουν το Θείο παντού με την πειθάρχηση του οργάνου της όρασης. Οι σοφοί λένε ότι όταν η σωματοσυνείδηση ενός ατόμου, διαλυθεί εντελώς, τότε βιώνει την μη-διαφορά μεταξύ του εαυτού και του Παραμάτμαν, του Ανώτατου Εαυτού, όπου και να περιπλανιέται ο νους του.*

Η απόδοση των προσφορών ή της, *γιάγκνα* (*yajña* θυσίας), ήταν ένα υποχρεωτικό καθήκον της ζωής. Ήταν πολύ περισσότερο από μια απλή εκτέλεση θυσίας με τη φωτιά και άλλα υλικά. Αυτό συμβόλιζε την υποχρέωσή μας σε γονείς, δασκάλους, φίλους, κοινωνία, σύζυγο, παιδιά, άλλα όντα, φυσικούς πόρους, για όλα τα πράγματα που μας επιτρέπουν να ζούμε και να είμαστε άνετοι. Προ πάντων, συμβόλιζε την υποχρέωσή μας προς τους εαυτούς μας, να γνωρίσουμε τον Εαυτό. Μια τέτοια υποχρέωση είναι *γιάγκνα*, και η εφαρμογή της είναι καθολική. Το να βλέπουμε και να ακούμε το καλό εκτελώντας τα καθήκοντα της ζωής, δεν εμποδίζει και δεν σταματά τη ροή της ζωής μας. Το λάθος που κάνουμε είναι να εξισώνουμε την πνευματικότητα με την υπερφυσικότητα. Αλλά πουθενά στις Ουπανισάδες δεν ζητείται από κανέναν να φύγει μακριά από την πραγματικότητα της ζωής. Στην πραγματικότητα, η εντολή είναι να εκτελεσθεί η *γιάγκνα*, η θυσία, ως καθημερινό καθήκον στον κόσμο. Αυτό είχε σημασία στο παρελθόν αλλά και ακόμη μεγαλύτερη σήμερα.

3. Τώρα ερχόμαστε στο τρίτο μέρος της προσευχής:

‘Είθε, με σταθερό και ισχυρό, σώμα και νου να ζήσουμε μια ζωή γεμάτη λατρεία εργαζόμενοι για το Θείο.’

Οι περισσότεροι ψυχολόγοι λένε ότι οι κινήσεις του σώματος ελέγχονται, παρακινήμένες ή καθοδηγημένες από τις κινήσεις του νου. Η Ουπανισάδ τονίζει το ίδιο πράγμα με διαφορετικό τρόπο. Έως ότου είστε φυσικά σταθεροί και έχετε απαλλαγεί από σωματικές ανησυχίες, ο νους σας επίσης θα χοροπηδά όπως ένας πύθης που του έχει δοθεί κρασί και στην συνέχεια του έχει επιτεθεί ένα σμήνος μελισσών. Έτσι, ο σκοπός εδώ είναι να ελεγχθούν όλα τα άκρα του σώματος και με αυτόν τον τρόπο να κερδηθεί ο έλεγχος του νου. Για παράδειγμα το να καθόμαστε χαλαροί και ακίνητοι σε *παντμασάνα* (*padmasana* βτάση λωτού'), μια γιογκική στάση κατάλληλη για διαλογισμό, μας βοηθά να ελέγξουμε τις ασταθείς κινήσεις του νου. Έτσι η προσευχή είναι να μπορέσουν, το σώμα και ο νους να είναι δυνατά και ήρεμα. Αυτό θα μας επιτρέψει να απολαύσουμε μια μακρά ζωή για το *ντεβαχίτα* (*devahita*), δηλαδή για το καλό των πολλών μέσω των *ντέβας*, των αστραφτερών αρχών του κόσμου.

Βγιασχέμα (*Vyashema*) σημαίνει την απόλαυση, όχι εγωιστικά, αλλά με την αφιέρωση στην ευημερία της κοινωνίας υπό την καθοδήγηση του Θείου. Οι αρχαίοι φιλόσοφοι ήταν δίχως αμφιβολία, πολύ ενδοσκοπικοί, αλλά έδιναν επίσης σημασία στον κόσμο τον οποίο ζούσαν. Δεν τίθονταν θέμα να ζουν σε δυσαρμονία ή σε απομόνωση, ή ιδιοτελώς. Έτσι προσευχόντουσαν για μια ζωή ωφέλιμη για όλους, καθώς επίσης σε αρμονία με τις αρχές του κόσμου, έτσι ώστε να είναι σε θέση να συμβάλουν σ' αυτές και όχι να συγκρουστούν μ' αυτές. Ποθούσαν να είναι αναπόσπαστο μέρος της Ευδαιμονίας της αρμονίας και της ισορροπίας, που είναι και ο σκοπός της ανθρώπινης ζωής. Αυτό έρχεται μόνο όταν κάποιος έχει ξεπεράσει τις απαιτήσεις του σώματος και του νου και δεν δεσμεύεται πλέον απ' αυτά. Τώρα ας εξετάσουμε το δεύτερο μέρος του *Σχάντι πάτχα*.

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
स्वस्ति नस्तार्क्ष्योऽरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

Είθε ο Ίντρα να μας παρέχει αδιάκοπα ευημερία. Είθε ο Βριντχασχράβα (ο αρχαίος), ο Πούσχαν, ο Βισχβαβέντα (ο συντηρητής του κόσμου και παντογνώστης), το Ταρκσχιγιά (ουράνιο πουλί), ο Αριοσχτανέμι (προστάτης από κακό), ο Μπριχασπάτι (δάσκαλος των ντέβας), να μας παραχωρούν αδιάκοπα τα μέσα για να προοδεύσουμε στην προσπάθειά μας.

Αουμ! Ειρήνη, Ειρήνη, Ειρήνη!

Αυτό είναι το δεύτερο μέρος του ύμνου ειρήνης. Στην προηγούμενη προσευχή χρησιμοποιήθηκε η λέξη *σχάντι* . Σε αυτόν τον στίχο η λέξη κλειδί είναι η *σβάστι* (*svasti*). Η κοντινότερη έννοια της *σβάστι* είναι 'απουσία διαταραχής.'

Περαιτέρω, σε αυτόν τον στίχο ο Ίντρα, ο Πούσαν και ο Μπριχασπάτι αναφέρονται ονομαστικά, ενώ στον προηγούμενο στίχο μιλούσαν μόνο για τις αρχές της φύσης. Αυτές οι αρχές είναι τώρα εξατομικευμένες, ώστε να καταστήσουν την επικοινωνία μ' αυτές εύκολη. Οι σοφοί πρέπει να είχαν σκεφτεί ότι οι αρχές από τις οποίες η βροχή, η βροντή, και η αστραπή εμφανίζονται έπρεπε να προσδιοριστούν και να τις δοθούν ονόματα, έτσι ώστε να μπορούν να προσφερθούν σ' αυτές προσευχές. Ο Ίντρα θεωρείται ως η διάνοια πίσω από όλες τις φυσικές δυνάμεις που είτε βοηθούν είτε ενοχλούν τον ασήμαντο άνθρωπο. Είναι ο κύριος-ελεγκτής όλων των δυνάμεων της φύσης που μπορούν να καταστήσουν τη ζωή ευχάριστη και απαλλαγμένη από κίνδυνο.

Βριντχασχράβα σημαίνει ο αρχαιότερος, ο ισχυρότερος και ο πιο σεβαστός. Έτσι η προσευχή είναι στον Ίντρα, τον κύριο όλων των

Θεών, να μας επιτρέψει να ζήσουμε ελεύθερα σε *σβάστι*, ελεύθεροι από οποιαδήποτε ενόχληση. Ο Πούσχαν είναι το *ντέβα* ή ο θεός που διαχειρίζεται τις υποθέσεις της Μητέρας Γης – την γονιμότητα του εδάφους, την ροή των ποταμών, την ατμόσφαιρα από την οποία η ύπαρξή μας εξαρτάται, και ούτω καθεξής. Είθε να είναι ευοίωνος και ευνοϊκός ούτως ώστε η ζωή να είναι αδιάσπαστη.

Αρισχανέμι είναι το *ντέβα* που μας προστατεύει από τις κακές επιρροές που έρχονται ανάμεσα σε μας και την Θεϊκή επίτευξη, και που μας βοηθά στην κατανόηση των μυστικών των Ουπανισάδων, που είναι ο στόχος μας.

Μπριχασπάτι είναι ο Θεός της σοφίας και προσευχόμαστε σ' αυτόν να μας εμποδίσει να χάσουμε την ισορροπία και την σοφία, να μας βοηθήσει να έχουμε έλεγχο, και έτσι να μας επιτρέψει να ζήσουμε ανενόχλητοι. Κατά αυτόν τον τρόπο η προσευχή είναι πως οι δυνάμεις του κόσμου μπορούν να μας δώσουν την ειρήνη και την ευκαιρία να εκδηλωθούν πλήρως τα δημιουργικά ταλέντα μας.

Επίλογος

Αυτό το διμερές *Σχάντι-πάτχα*, αν και αρχαίο, είναι πολύ σύγχρονο και σχετικό με την εποχή μας, γιατί είναι μια προσευχή για την ειρήνη. Και καθιστά σαφές ότι αυτή η ανθρώπινη ζωή δεν μας έχει δοθεί να ζήσουμε σαν να ήμαστε απλά ένα βιολογικό ον, αλλά ως *μανάβα*, ένα ανθρώπινο ον, το οποίο έχει την ικανότητα να ελέγχει τις κινήσεις του *μάνας* ή νου. Κατά αυτόν τον τρόπο διαφοροποιούμαστε από το ζωικό κόσμο.

Ο σκοπός της γέννησής μας είναι να συνειδητοποιήσουμε την αληθινή μας φύση καθώς επίσης την προέλευση της Φύσης και την σχέση ή την εξίσωση των δύο. Αυτός είναι σαφώς ο σκοπός του πρώτου μέρους του *Σχάντι-πάτχα*. Και το δεύτερο μέρος μας λέει για την απαραίτητη προσπάθεια να χειραφετηθούμε από τη δουλεία που

δημιουργείται μέσω των αναρίθμητων γεννήσεων. Κατά συνέπεια προσευχόμαστε για βοήθεια στα *ντέβας* του κόσμου που είναι ισχυρότερα και σοφότερα από μας.

Αναφορές:

*. βλ. *Drigdrishya-viveka*, 30, *Sarasvatirahasyopanishad*, 55

Vedanta Kesari DECEMBER 2007

Μετάφραση
–ομάδα μελέτης Ραμακρίσνα Βεδάντα–
www.myvedanta.gr